

TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS

Osen kommune

Eierskapskontroll

2026

EK1055

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Osen kommunes kontrollutvalg i perioden september 2025 til mars 2026.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Verdal, 01.04.2026

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor

Margrete Haugum

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra kontrollutvalget i Osen kommune. Vi undersøker kommunens eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS.

Revisor konkluderer med at Osen kommune har noen systematiske mangler i sin eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalinger.

Dette har bakgrunn i revisors vurderinger om manglende revidering av eierskapsmelding og systematikk i informasjonen og dialogen med kommunestyret. Manglende revidering av eierskapsmelding fører til at kommunestyret ikke har oppdatert selskapsinformasjon og at de nye medlemmene av kommunestyret ikke har kjennskap til eierskapsmeldinga. En årlig behandling vil bidra til kompetanseheving om eierstyring i kommunestyret.

Revisor anbefaler kommunestyret i Osen å:

- Behandle en eierskapsmelding som tilfredsstillende lovkravet for å sikre et godt styringsverktøy i eierstyring.
- Sikre seg tilstrekkelig opplæring om eierstyring.
- Etablere praksis for å behandle eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden, eventuelt med årlig oppdatering av selskapsinformasjon. Dette kan også tilfredsstillende behov for årlig statusrapportering om selskap.
- Ta stilling til hvilken informasjon de ønsker om sine selskaper og hvordan de ønsker den kommunisert. Dette omfatter også å vurdere hvilken informasjon som bør gå til formannskapet, og hva kommunestyret skal ha kjennskap til.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	6
1.1 Bestilling.....	6
1.2 Problemstilling.....	6
1.3 Metode	6
1.4 Uttalelse om rapport.....	7
1.5 Rapport	7
2 Eierstyring	8
2.1 Problemstilling.....	8
2.2 Eierens styringsdokumenter.....	8
2.3 Vurdering.....	10
2.4 Kommunestyret som eier	11
2.5 Vurdering.....	12
2.6 Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret	13
2.7 Vurdering.....	16
2.8 Konklusjon.....	17
2.9 Anbefalinger	17
Kilder	18
Vedlegg 1 – Utledning av kriterier	19
Vedlegg 2 – Uttalelse	23

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Osen kommune har bestilt en eierskapskontroll om kommunens eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS. Bestillingen er gjort med bakgrunn i Plan for eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 04/25. Prosjektet har følgende avgrensninger:

- Prosjektet avgrenses til å gjelde utøvelse av eierskap etter 2021.
- Det er kommunens eierstyring som undersøkes, ikke virksomheten i selskapet.

Denne rapporten er bestilt samtidig som en forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS, som leveres til alle eierne. Denne eierskapskontrollen må ses i sammenheng med forvaltningsrevisjonen av selskapene, som leveres samtidig som denne eierskapskontrollen.

1.2 Problemstilling

- Utøver Osen kommune sin eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalinger?
 - Kommunestyret som eier
 - Eierens styringsdokumenter
 - Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

1.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK 002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Osen kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

Intervju

Vi har gjennomført et intervju med ordfører i Osen kommune, som er kommunens eierrepresentant i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS. Intervjuet ble gjennomført etter en intervjuguide, og referatet fra intervjuet har blitt bekreftet av informanten i etterkant.

Dokumentgjennomgang

Vi har etterspurt kommunens eierskapsmelding og politiske saker vedrørende TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS etter 2021 hos kommunens postmottak. Vi har også søkt i politiske saker og postliste på nett etter saker om selskapene. Sentrale dokumenter i denne kontrollen har vært aksjonæravtale, delegasjonsreglement, kommunens eiermelding og politiske saker om selskapet.

Spørreundersøkelse

Revisor sendte ut en spørreundersøkelse om eierstyring til faste medlemmer av kommunestyret, i alt 15 personer. Undersøkelsen ble sendt 9. februar 2026, og de som ikke hadde svart ble påminnet 17. februar. Undersøkelsen ble avsluttet 27. februar. Vi fikk svar fra 11 personer, noe som utgjør en svarprosent på 73. Blant disse er det flest personer som er i sin første valgperiode (6 stk). 5 av 6 partier er representert. Revisor har gjort ei vurdering av om det er skjevheter i datamaterialet for kjente variabler som partitilhørighet og skjønn. Revisor vurderer at svarene ikke har noen store skjevheter, og derfor er et godt nok grunnlag for å gi et bilde av kommunestyrets opplevelse av eierstyringen. Revisor har fått god hjelp av ordfører til å sende ut informasjon til kommunestyret om undersøkelsen. Revisor mener dette har bidratt til en høy svarprosent noe som er positivt for undersøkelsen.

Vurdering av metode

Vi vurderer at vi har intervjuet relevante personer og sett på aktuell dokumentasjon for å kunne besvare problemstillingen. Revisor vurderer at innsamlet data til sammen bidrar til et tilstrekkelig datagrunnlag i rapporten, og gir grunnlag for å gjøre vurderinger og svare ut problemstillingen.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til ordføreren og selskapene for uttalelse 11.03. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 22.03 fra ordfører og 23.03 fra selskapet. Selskapets uttalelse finnes vedlagt i forvaltningsrevisjonsrapporten om TrønderEnergi, og eierskapskontrollen i Osen er ikke kommentert der. Ordførers uttalelse er vedlagt rapporten (vedlegg 2). Uttalelsen har ikke medført endringer i rapporten.

1.5 Rapport

Denne eierskapskontrollen må ses i sammenheng med felles eierskapskontroll og forvaltningrevisjon i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS, levert samtidig som denne eierskapskontrollen. Selskapene presenteres i den andre rapporten.

2 EIERSTYRING

2.1 Problemstilling

Utøver Osen kommune sin eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalinger?

- Kommunestyret som eier
- Eierens styringsdokumenter
- Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

2.2 Eierens styringsdokumenter

Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillende aksjelovens krav.
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
- Kommunestyret må behandle eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden.

Utleddningen av kriteriene finnes i vedlegg 1.

Vedtekter

Vedtektene for TrønderEnergi AS ble sist revidert 20.08.2025. Vedtektene angir blant annet selskapets foretaksnavn, virksomhet, aksjekapitalens størrelse og aksjekapitalens pålydende. Aksjene er inndelt i A-, B- og C-aksjer.

Protokoller fra generalforsamlingen er behandlet som referatsak i kommunestyret. Revisor kan ikke se at vedtektsendringen er behandlet utover dette.

Vedtektene for TrønderEnergi Vekst Holding AS ble fastsatt 22.06.2022. Vedtektene angir blant annet selskapets foretaksnavn, virksomhet, aksjekapitalens størrelse og aksjekapitalens pålydende. I forkant av fisjonen av TrønderEnergi AS ble det lagt fram sak i kommunestyret om fisjonen. Kommunestyret vedtok i sak 30/22 hva som skulle gjøres på den ekstraordinære generalforsamlingen:

1. Stemme for fisjonsplan i TrønderEnergi AS med utskillelse av virksomhet som skal inn i det nye fornybarkonsernet, med TrønderEnergi Vekst Holding AS som overtakende selskap.

2. Stemme for styrefullmakt til kapitalforhøyelse i TrønderEnergi AS, samt gi styreleder fullmakt til senere gjennomføring av kapitalforhøyelse (hver eier skyter inn 51 prosent av TrønderEnergi Vekst Holding AS-aksjene sine i TrønderEnergi AS)
3. Signere aksjonæravtalen i TrønderEnergi Vekst Holding AS.

Revisor kan ikke se at vedtektene til TrønderEnergi Vekst Holding er behandlet og vedtatt i kommunestyret. I forbindelse med kommunestyrets sak om fisjonen, var det et vedlegg fra TrønderEnergi AS som beskriver den nye strukturen, strategien for selskapet og en overordnet beskrivelse av innholdet i sentrale avtaler.

Aksjonæravtale

Det finnes en aksjonæravtale mellom eierne i TrønderEnergi AS, signert 12.05.2014. For Osen kommunes del er avtalen signert av daværende ordfører Jørn Nordmeland. Det framgår av dokumentet at formålet er å fastlegge enkelte sentrale rammer for TrønderEnergi AS sin virksomhet, regulere hvordan partene skal opptre i forbindelse med salgsprosesser mv. og gjennom dette sikre likebehandling av partene i forbindelse med eventuelle endringer i eierstrukturen i TrønderEnergi AS. Dette skal bidra til et langsiktig eierskap basert på frivillighet.

Aksjonæravtalen legger videre føringer for partenes rettigheter og forpliktelser ved eventuelle aksjeoverdragelser, samt lojalitet til selskapet og hverandre.

Det finnes også en aksjonæravtale i TrønderEnergi Vekst Holding, datert 17.06.2024. Avtalen er inngått mellom TrønderEnergi AS, KLP, de 19 trønderske eierkommunene og TrønderEnergi Vekst Holding AS. Her omtales blant annet betingelser knyttet til overdragelse av aksjer. Revisor finner ikke at denne er behandlet i kommunestyret.

Andre styringsdokument

Ordfører forteller at kommunene ikke har noen felles eierstrategi utover kommunenes egne eiermeldinger. Dette samsvarer med data revisor har samlet inn i den felles eierskapskontrollen av TrønderEnergi AS.

Kommunens eierskapsmelding

Osen kommune har ei eierskapsmelding som sist ble behandlet 26.01.2022 i sak 006/22.

Eierskapsmeldingen inneholder kommunens overordnede prinsipper for eierstyring og en oversikt over hvilke selskap kommunen har eierandeler i. Om TrønderEnergi AS står det følgende om kommunens vurdering og eierstrategi:

Osen kommunes forventninger til selskapet er at konsernet drives til beste for både eiere og kunder. Som kunde ønsker vi stabile leveranser av energi til så lave priser som mulig, som både kommer Osen kommune og befolkningen til gode. I tillegg ønsker vi som eier avkastning av våre kapitalinvesteringer i selskapet. Selskapets økonomi er god og representerer per dato ingen risiko for Osen kommune. Selskapet er i rask vekst og satser på utbygging innen vindkraft som kan påvirke den økonomiske risiko. Eierandelen har hatt en positiv påvirkning av Osen kommunes driftsinntekter. Anbefaling: Eierforhold opprettholdes.

TrønderEnergi Vekst Holding AS er ikke omtalt i eierskapsmeldingen. Ordfører forteller at kommunens eierskapsmelding var skrevet før TrønderEnergi Vekst Holding AS ble etablert. Kommunen skal nå oppdatere eierskapsmeldingen og avklare om kommunen skal eie selskaper de ikke har noen praktisk nytte av eller økonomisk utbytte fra.

I spørreundersøkelsen ble informantene spurt om de har deltatt i behandling av kommunens eierskapsmelding. Her svarer 6 av 11 at de har deltatt. På spørsmål om kommunestyremedlemmene synes kommunens eierskapsmelding fungerer godt som styringsverktøy, har 3 svart at de er delvis enige. En er helt uenig, og resten har ikke tatt stilling til spørsmålet. Eierskapsmeldingen ble vedtatt i forrige valgperiode og det kan bety at noen av dagens politikere ikke var medlemmer i kommunestyret da.

9 informanter svarer at de ikke har deltatt i diskusjoner om styrehonorar. Slike diskusjoner kan knyttes til behandling av eierskapsmeldingen.

2.3 Vurdering

Kriterie: Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillers aksjelovens krav

Revisor vurderer at vedtektene for TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS tilfredsstillers aksjelovens krav.

Dette er i tråd med kriteriet.

Kriterie: Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet

Styringsdokumentene for selskapene er ikke jevnlig revidert av kommunestyret.

Revisor har her undersøkt behandling av vedtektene. Selv om vedtektene ikke er behandlet i kommunestyret, er dokumenter i forkant av fisjonen av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS behandlet i kommunestyret. Dette tilsier at kommunestyret har vært informert om hvilke ytre rammer som er satt for selskapet og har hatt mulighet til å diskutere dette. I eierskapsmeldinga er den løpende utøvelsen av eierstyringen delegert til formannskapet. Kommunestyret bør ta stilling til om det er tilstrekkelig at sentrale dokumenter som fastsetter rammene for selskapene, behandles av formannskapet. Det gjør at kriteriet er delvis oppfylt.

Kriterie: Kommunestyret må behandle eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden

Kommunestyret har en eierskapsmelding som ivaretar lovens minstekrav til innhold, men den er ikke behandlet i inneværende valgperiode.

Den forrige eierskapsmeldingen er fra januar 2022. Denne inneholder ikke noe informasjon om TrønderEnergi Vekst Holding AS, siden det er før fisjonen.

Det vurderes som god praksis å behandle eierskapsmeldingen tidlig i en valgperiode for å sikre at kommunestyret er bevisst på at den finnes og hva den inneholder, slik at den kan fungere som et verktøy i eierstyringa. Kommunestyret har ikke behandlet eierskapsmeldingen i inneværende valgperiode og har så langt ikke oppfylt lovkravet. Det er fortsatt mulig å behandle eierskapsmeldingen innen høsten 2027 og tilfredsstillende lovkravet. Revisor vil anbefale kommunen å behandle eierskapsmeldinger tidlig i valgperioden, og gjerne revidere den årlig, for å forankre den i et nytt kommunestyre. En grundig behandling av eierskapsmeldingen kan også bidra til å gi opplæring til representantene om hva de eier, hvorfor de eier og hvordan de er gode eiere. Revisor gjør oppmerksom på at KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll anbefaler at eierskapsmeldingen behandles årlig. Revisor registrerer at kommunens årsmelding (som omtales under 2.3.3.), inneholder kort informasjon om kommunens eierskap. Kriteriet vurderes som delvis oppfylt.

2.4 Kommunestyret som eier

Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

- Kommunestyret bør årlig få en rapport om status i selskapene sine.

Utledningen av kriteriene finnes i vedlegg 1.

Opplæring

Ordfører forteller at det er ikke gjennomført opplæring om eierstyring i stor grad.

I spørreundersøkelsen ble kommunestyremedlemmene spurt om de har deltatt i opplæring om eierstyring. Her svarer 5 informanter at de har deltatt, 5 svarer at de ikke har deltatt og 1 informant vet ikke.

Informantene ble også spurt om de har fått god opplæring om eierstyring. 2 er delvis enige i at de har fått god nok opplæring, 3 svarer «verken/eller», 1 er delvis uenig og 4 er helt uenige.

7 informanter mener at manglende opplæring om eierstyring er en av de største utfordringene for folkevalgt styring av kommunens eierinteresser.

Ordfører forteller at mange av representantene i det sittende kommunestyret er ukjent med strukturen i TrønderEnergi-konsernet. Dette med bakgrunn i at prosessen med strukturendringen skjedde i forrige kommunestyreperiode, og at mange representanter er nye i kommunestyret.

Årlig statusrapport

Ordfører forteller at formannskapet hadde besøk av daglig leder i TrønderEnergi AS i 2024. Utover dette har ikke revisor kjennskap til noen rapportering om TrønderEnergi AS eller TrønderEnergi Vekst Holding AS i kommunestyret.

I spørreundersøkelsen ble kommunestyret spurt om de var enige i om de får en årlig statusrapport om TrønderEnergi AS. Svarene varierer. 4 svarte «helt enig», 3 svarte «delvis enig», 3 svarte «delvis uenig» og den siste svarte «helt uenig». Disse svarene *kan* ha sammenheng med et annet svar i undersøkelsen, om eierrepresentanten orienterer kommunestyret i etterkant av generalforsamlinger og eiermøter.

2.5 Vurdering

Kriterie: Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

Det er ikke gjennomført tilstrekkelig opplæring av folkevalgte om eierstyring.

Revisor baserer denne vurderingen både på ordførers uttalelse og resultater fra spørreundersøkelsen. Opplæring kan gjennomføres på ulikt vis. En grundig behandling av kommunens eierskapsmelding, temadager om eierstyring eller lignende kan bidra til at kommunestyret i større grad er rigget til å være gode eiere av offentlige selskap. Kriteriet vurderes som ikke oppfylt.

Kriterie: Kommunestyret bør årlig få en rapport om status i selskapene sine.

Kommunestyret har i liten grad fått en årlig rapport om status i selskapene sine.

Revisor registrerer at kommunens årsmelding har en kort omtale om hvilke selskaper kommunen eier. Revisor har ikke funnet at det behandles en årlig rapport om TrønderEnergi AS eller TrønderEnergi Vekst Holding AS i kommunestyret. KS anbefaler at den årlige rapporteringen minst inneholder en rapport om tilstanden i selskapet, eksempelvis om økonomi eller spesielle forhold. Den årlige rapporteringen kan skje på ulikt vis. Noen kommuner behandler selskapenes årsmeldinger som referatsak, andre behandler deler av eierskapsmeldingen årlig med oppdatert nøkkelinformasjon fra eide selskaper. Det er også mulig å be om orienteringer fra selskapene. Kriteriet vurderes som ikke oppfylt.

2.6 Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten.

Utleddningen av kriteriene finnes i vedlegg 1.

Sentrale folkevalgte

I kommunestyrets møte 05.10.2023 ble ordfører gitt fullmakt til å representere Osen kommune ved generalforsamling i TrønderEnergi AS i valgperioden 2023-2027. Varaordfører er ordførers stedfortreder. 7 informanter svarer i spørreundersøkelsen at de har deltatt i valg av kommunens eierrepresentant.

Revisor finner ikke noen lignende fullmakt for TrønderEnergi Vekst Holding AS, men delegasjonsreglementet har en bestemmelse som gjelder her. Her er ordfører gitt myndighet til å «selv representere eller gi fullmakt til andre til å representere kommunen i generalforsamlinger som kommunen har møterett i».

Ordfører forteller at han har møtt i generalforsamlinger og eiermøter. Kommunedirektøren har deltatt på eiermøter. Revisor har gått gjennom protokoller fra generalforsamlinger i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS. De viser at eierrepresentanten har deltatt i alle generalforsamlinger i perioden 2022-2025, med unntak av en ekstraordinær generalforsamling i 2023. I 2023 ga kommunen fullmakt til Åfjord kommune til å representere Osen kommunes interesser. I dette møtet var det én sak, hvor eierne vedtok å dele ut 50 millioner kroner i ekstra utbytte.

Forutsigbare kommunikasjonsformer

I eierskapsmeldingen er kommunestyrets rolle omtalt. Det slås fast at kommunestyret fastsetter kommunen eierpolitikk, og dermed også rammene for den operative eieroppfølgingen som utøves av kommunens representanter i eierorganene. Kommunestyret skal i henhold til eierskapsmeldingen behandle kommunens eierberetning som omhandler utviklingstrekk og resultater for kommunens samlede eierportefølje. Kommunestyret skal også behandle saker som i henhold til lov, vedtekter og avtaler skal behandles av kommunestyret. Under «åpenhet» står det at kommunen skal legge fram årsmelding som også omhandler kommunens eierportefølje. I kommunens årsmelding for 2024 er tjenestesamarbeid og eierskap presentert. Her opplyses det at kommunen har aksjer og eierandel i varig eie blant annet i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS, og det ble solgt aksjer til en verdi av ca. 23,2 millioner kroner i Trønderenergi Vekst Holding AS i 2024.

I eierskapsmeldingen er formannskapet delegert myndighet til å utøve den løpende eierstyringen;

Formannskapet er tillagt ansvaret for å forestå nødvendige politiske avklaringer i forkant av møter i eierorganene, når eierrepresentantene har behov for dette.

Det står videre at formannskapet kan innstille til kommunestyret om eierskapssaker, og formannskapet skal påse at selskapene utøver sin drift innenfor eierskapspolitikken og eierstrategiene. Formannskapet skal også sikre tilfredsstillende informasjonsutveksling mellom selskapene og politisk ledelse.

Til slutt om formannskapets rolle, står det:

Formannskapet skal ivareta dialogen mellom kommunen og selskapene gjennom rapportering fra kontaktmøter med eierrepresentantene. Rapporteringen/møtene gjennomføres etter egen plan og målet er at alle selskapene skal være gjenstand for behandling minimum hvert andre år. Eierrepresentantene skal informere om resultater, rammevilkår, framtidsutsikter med videre. Kontaktmøtene skal videre benyttes til å avklare målforståelse og evaluere partenes oppfølging av eierstrategier.

I intervjuet forteller ordfører at kommunestyret får sakene hvis det er noe spesielt. Dette er omtalt i delegasjonsreglementet punkt 2.4 om myndighet til formannskapet. Her står det at formannskapet gis fullmakt til å behandle hastesaker. Dette er ikke gjort i TrønderEnergi AS. Ordfører forteller at det bør ikke være store saker som behandles på denne måten.

Ordfører forteller at det var diskusjoner i formannskap og kommunestyret i forkant av vedtak om salg av aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding. Generelt blir formannskapet, og ofte også kommunestyret, orientert om selskaper og samarbeidsordninger dersom det er saker de bør informeres om.

Revisor ser at innkallinger og protokoller fra TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS er åpent tilgjengelige på kommunens postliste. Ordfører forteller også at det legges ut referat fra møter som referatsaker til kommunestyremøtene.

I spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål om kommunestyremedlemmene er enig eller uenig i at kommunestyret får god informasjon om hva som skjer i selskapene. Her er 5 delvis enige i at de får god informasjon, mens 3 er delvis uenige og 3 svarer «verken/eller».

Kommunestyret ble også spurt om de legger føringer for kommunens eierrepresentant når vedkommende møter i generalforsamling i TrønderEnergi AS. Her svarer to «ja», og 6 «nei». 1 svarte «av og til» og de siste to «vet ikke». Det varierer om informantene opplever at eierrepresentanten inviterer til diskusjon av saker i forkant av generalforsamlinger og eiermøter i TrønderEnergi AS (1 svarte «ja», 4 «noen ganger» og 5 «nei»). Flere opplever at eierrepresentanten informerer kommunestyret i etterkant av generalforsamlinger og eiermøter. Alle svarte «ja» eller «noen ganger», hvorav 5 svarte «ja».

I spørreundersøkelsen kunne informantene velge flere alternativer for hva de mener er de største utfordringene for folkevalgt styring av kommunens eierinteresser. 6 informanter trakk fram at manglende forankring av eierskapspolitikken i kommunestyret er en av de største utfordringene.

Noen saker vedrørende TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS er behandlet i kommunestyret. Salg av aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding AS ble behandlet i

kommunestyret i sak 64/24. Her vedtok kommunestyret å selge Osen kommune sine aksjeposter i TrønderEnergi Vekst Holding AS, og kommunedirektøren fikk fullmakt til å signere interesse for salg innen fristen 24. september 2024. Salgsinntekten skulle disponeres til nedbetaling av gjeld.

Ordfører forteller at kommunen fikk tilbud om å selge aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding AS, og gjorde det. Kommunen var usikker på hva som lå i tilbudet. Det handlet om at mange hadde ulik forståelse av konsekvensene ved et salg. Det lå en utbyttepolitikk i konserndannelsen. De som kjente dette, var bevisst på at aksjene i TrønderEnergi Vekst Holding AS var omsettelige som en del av selskapet sin utbyttepolitikk, ønsket av eierkommunene. Dette til motsetning av aksjene i TrønderEnergi AS. Den gangen var KLP interessert i å kjøpe aksjene. Kommunestyret gjorde vedtak om salg og solgte aksjer for 23 millioner kroner. Kommunen var i dialog med daglig leder, fordi det kom påstander om at kommunen solgte arvesølv sitt. Kommunen vedtok å selge alle aksjene, og fikk solgt 2/3 av aksjene i TrønderEnergi Vekst Holding AS.

2.7 Vurdering

Kriterie: Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter

Kommunestyret har oppnevnt sentrale folkevalgte som eierrepresentanter til TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS.

Ordfører er eierrepresentant og varaordfører er vararepresentant. Valg av sentrale folkevalgte som eierrepresentanter bidrar til å sikre god dialog om eierstyring med kommunestyret.

I eierskapsmeldingen er den løpende utøvelsen av eierstyringen delegert til formannskapet. Kommunestyret bør ta stilling til om dette er en ønsket praksis, og sikre at det foreligger rapporteringsrutiner som sikrer at kommunestyret som øverste eier har kjennskap til de viktigste sakene i sine selskaper.

Revisor vurderer kriteriet som oppfylt.

Kriterie: Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten

Det er etablert noen forutsigbare kommunikasjonsformer, men de etterleves ikke systematisk.

Ordfører rapporterer om hva som skjer i selskapene både til formannskap og kommunestyret, men det er ikke en systematisk rapportering etter hva som er bestemt i eierskapsmeldingen. Kommunestyret bør ta stilling til hva slags informasjon de ønsker og hvordan de ønsker den kommunisert. Kriteriet vurderes som delvis oppfylt.

2.8 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Osen kommune har noen systematiske mangler i sin eierstyring av TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalinger.

Dette har bakgrunn i revisors vurderinger om manglende revidering av eierskapsmelding og systematikk i informasjonen og dialogen med kommunestyret. Manglende revidering av eierskapsmelding fører til at kommunestyret ikke har oppdatert selskapsinformasjon og at de nye medlemmene av kommunestyret ikke har kjennskap til eierskapsmeldinga. En årlig behandling vil bidra til kompetanseheving om eierstyring i kommunestyret.

2.9 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunestyret i Osen å:

- Behandle en eierskapsmelding som tilfredsstillende lovkravet for å sikre et godt styringsverktøy i eierstyring.
- Sikre seg tilstrekkelig opplæring om eierstyring.
- Etablere praksis for å behandle eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden, eventuelt med årlig oppdatering av selskapsinformasjon. Dette kan også tilfredsstille behov for årlig statusrapportering om selskap.
- Ta stilling til hvilken informasjon de ønsker om sine selskaper og hvordan de ønsker den kommunisert. Dette omfatter også å vurdere hvilken informasjon som bør gå til formannskapet, og hva kommunestyret skal ha kjennskap til.

KILDER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2019). *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon.*

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904#KAPITTEL_3

KS. (2020). *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.*

[https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-](https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF)

[folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF](https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF)

Lov om aksjeselskaper (2026). [Lov om aksjeselskaper \(aksjeloven\) - Lovdata](#)

Lov om kommuner og fylkeskommuner (2018). [https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83)

[22-83](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83)

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV KRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjekt. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. En eierskapskontroll er ikke en revisjon på lik linje som en forvaltningsrevisjon, men standarden for eierskapskontroll RSK002 stiller krav til kriterier også her.

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene styringssystemene gir til å utøve eierstyring.

Revisjonskriterier for eierskapskontroll er utledet fra aksjeloven og KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. KS sine anbefalinger er ikke obligatoriske, men er uttrykk for god praksis for kommunal eierstyring og er relevante kriterier å vurdere kommunens praksis mot.

Eiernes styringsdokumenter

Aksjeloven § 2-1 stiller krav til at stifterne skal opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter og de bestemmelser som er nevnt i § 2-3.

§ 2-2 stiller minstekrav til vedtektene. De skal minst angi:

- selskapets foretaksnavn
- selskapets virksomhet
- aksjekapitalens størrelse
- aksjekapitalens pålydende (nominelle beløp)

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til å formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

§ 2-3 har videre minstekrav til stiftelsesdokumentet. Det skal angi:

1. Stifternes navn eller foretaksnavn, adresse og fødselsnummer eller organisasjonsnummer;
2. antallet aksjer som skal tegnes av hver av stifterne;
3. det beløpet som skal betales for hver aksje (aksjeinnskudd);
4. tidspunktet for oppgjør av aksjeinnskudd, jf. § 2-11;
5. hvem som skal være medlemmer av selskapets styre;
6. hvem som skal være selskapets revisor dersom årsregnskap skal revideres, jf. § 7-6 femte ledd.

Kommuneloven slår fast i § 26-1 at kommunene minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

KS sin anbefaling nummer fem er at kommunestyret skal utarbeide og revidere styringsdokumenter jevnlig. Selskapsavtalen og eierskapsmeldingen er eksempler på styringsdokumenter.

Dette gir følgende kriterier:

- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillers aksjelovens krav
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet
- Kommunestyret må behandle eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden

Kommunestyret som eier

KS sin anbefaling nummer tre handler om at man må sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. Det anbefales at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling. Dette kan eksempelvis gjøres gjennom å ha eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i

valgperioden. Det er viktig at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for selskapene de har eierandeler i. Det er også viktig at de får innsikt i rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som eierrepresentanter i generalforsamling eller representantskap. Rollen som folkevalgt i kommunestyret er annerledes enn den rollen man har i et selskapsorgan. Man må være bevisst på roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Revisor mener det vil være hensiktsmessig at denne opplæringen kommer tidlig i valgperioden for å sikre at kommunestyret/eierrepresentanten har god nok opplæring til å kunne utøve god eierstyring i hele valgperioden.

KS' anbefaling nummer fire handler om at kommunestyret årlig bør få en rapport (eller eierskapsmelding) om status i selskapene. Det betyr at man ikke nødvendigvis trenger å behandle hele eierskapsmeldingen med prinsipper og formål, men kan behandle den delen som omhandler status i selskapene. Eierskapsmeldingen kan også inneholde f.eks. eiers forventninger til selskapenes forhold til etikk, miljø, likestilling, samfunnsansvar etc.

Dette gir følgende kriterier:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling
- Kommunestyret bør årlig få en rapport om status i selskapene sine.

Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

Av KS sin anbefaling nummer sju anbefales det, avhengig av selskapets formål, som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyring skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak. I anbefaling nummer tre står det at når kommunestyret har valgt å legge en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det også overføring av styringsrett til virksomheten. Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og eierstrategien, samt selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet. For kommunestyrets del har de direkte påvirkningskraft i å utarbeide eierskapsmeldinger og

føringer for eierrepresentantens utøvelse av eierskapet. Eierstyringen skal skje gjennom eierorganet til selskapet. Samhandlingen mellom eierorganet og kommunestyret er ikke lovregulert. Anbefaling nummer sju sier at det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet som forankres i eierskapsmeldingen. Dette skal bidra til å sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Når kommunen er eier og deltager i et foretak må en fysisk person bli gitt en fullmakt til å opptre på vegne av kommunen i eierorganene. Den viktigste oppgaven er å avgi stemme på vegne av kommunen. I tråd med kommuneloven § 6 må fullmakten gis av kommunestyret, som kommunens øverste organ.

KS anbefaling nummer åtte er at eieren bør sørge for at bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens eller fylkeskommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Dette gir følgende kriterier:

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

Uttalelse om utkast til rapport om eierskapskontroll fra forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS

I kapittel 2.2 i rapporten omtales det at vedtektene til Trønderenergi Vekst holding ikke er behandlet og vedtatt i kommunestyret. Som rapporten omtaler, vedtok kommunestyret i sak 30/22 at eierrepresentanten skulle stemme for denne fisjonen på den ekstraordinære generalforsamlinga. Da hadde det vært god informasjon og politisk forankring av denne saken i både formannskap og kommunestyre på forhånd.

Omtalte aksjonæravtale datert 17.06.2024 var med i kommunestyret sin behandling av sak 64/24, der Osen kommune vedtok å selge aksjer i Trønderenergi Vekst Holding AS. I denne saken var det henvist til Osen kommune sin eiermelding, og at det for TrønderEnergi AS blant annet handlet om at eierskapet i selskapet skulle gi avkastning av våre kapitalinvesteringer i selskapet. Det ble i saken vurdert om våre aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding AS var av en slik art at det var aksjer som oppfylte dette formålet.

I forbindelse med fisjonen i 2022 var aksjene i TrønderEnergi Vekst Holding AS ment som en ekstraordinær utbyttmulighet for eierkommunene. Disse aksjene skulle være lettere å omsette, og gi kommunene mulighet for ekstraordinær avkastning fra selskapet. Dette var en del av eiernes ønskede utbyttestrategi.

Osen kommune har en eierskapsmelding fra 2022, som er moden for revidering. I forbindelse med denne revideringen vil kommunestyret få et større fokus på eierstyring i selskaper kommunen eier, og hvilken eierpolitikk som skal ligge til grunn i slike selskaper. Samtidig vil det bli tatt stilling til om det videre skal være formannskapet som delegeres dette ansvaret.

I forkant av generalforsamlinger vil det bli lagt opp sak til kommunestyre med innkalling og sakspapirer til kommende generalforsamling i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS. Utfordringen kan være at sakspirene til generalforsamlingene ikke sendes ut tidlig nok slik at det er mulig å få de inn i vår vedtatte møteplan.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no